

October 2013

Helsingis algab JCN - projekti kolmas seminar

The JCN Newsletter

Insert Newsletter Number

The JCN project has been funded with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Commission. These contents are the sole responsibility of the JCN project partner institutions and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

Ettevalmistused JCN III seminariks

Enne JCN projekti liikmete järgmist kohtumist Soomes, pidid projektis osalenud riigid vastama küsimustikule, mis koosnes kuuest küsimusest. Küsimustiku põhiohk oli parim praktika, mis võiks toimida, alustades seadustes kirjutatuga kuni kõrgohtliku kinnipeetava isiku vabastamisega vanglas ja kriminaalhoolduses jätkamisega. Küsimustikule vastamiseks viidi läbi kaks koosolekut. Esimese koosoleku jaoks moodustati töögrupp, milles osalesid projektis osalejatest Viktoria Tinnuri ja Katriin Savitš. Lisaks olid kaasatud kriminaalhooldusametnikud Epp Sepri, Siiri-Kai Sedrik, Reve Rohtmaa ning vanemkriminaalhooldusametnik-metoodik Annika Soodla.

Eesmärk oli kaasata ametnikke parima praktika välja töötamiseks. Teine kohtumine oli projektis osalenute keskmes. Ühise arutelu käigus vastati kõikidele küsimustele, esile kerkimist vajaksid järgmised tähelepanekud: Seadusandluses ei nähtudvajadust täpsustada kõrgohtlike regulatsiooni, pigem võiks ollaeriregulatsioon erinevates määrustes ja juhistes. Samuti leiti, et kohtulvõiks olla võimalik vanglakaristuse määramisel otsustada, et(kõrgohtlik) kurjategija peaks kindlasti vabanema käitumiskontrolliga. Ühe variandina tekkis ka ettepanek välisriikide näitel, et kõrgohtlike vabanemine peaks käima läbi „poole tee maja“, mis on sarnane Eesti süsteemis kehtiva avavanglaga. Eesmärk on välistada olukord, et kurjategija vabaneb ühiskonda ilma järelvalveta ja tugivõrgustikuta, eelistades pigem sujuvat üleminekut. Kõrgohtliku süüdimõistetute riskide ja ohtlikkuse hindamine võiks olla koostatud spetsiaalse riskihindamisgrupi poolt, kes siis ka vaatavad hindamist üle vähemalt poole aasta jooksul, et vajadusel muuta ohutaset ja sekkumistegevusi. Antud süsteem võiks olla nii vanglas kui ka kriminaalhoolduses. Lisaks leiti, et kriminaalhoolduses võiks olla spetsiaalne töögrupp (politsei, psühholoog), kes abistaksid kriminaalhooldusametnikku. Kui isik ei ole motiveeritud täitma temale pandud kohustusi, siis peaks töögrupi poolt olema väljatöötatud parim lahendus ja sekkumisviisid olukorrale reageerimiseks. Soomes toimuva konverentsi eesmärk on võrrelda riikidevahelisi vastuseid, et parimat lahendust välja töötada.

Sisukord

Ettevalmistused JCN III seminariks	lk. 1
Häid näiteid Saksamaa praktikast	lk. 2
Soome projektirühma tutvustus	lk. 3

Häid näiteid Saksamaa praktikast

JCN projekti kuuluvad lisaks Eestile veel Soome, Saksamaa ja Iirimaa. Kõikides riikides on midagi head ja toimivat, mida ka Eesti õigussüsteemis kasutada. Antud artiklis antakse ülevaade karistusõiguse eeskujust Eesti õiguspoliitika kujundamisel ehk Saksamaast.

25.06.2011 jõustus Eestis „Sõltuvusravi ning karistusest tingimisi vabastamisel või vangistusest tingimisi ennetähtaegsel vabastamisel kohaldatava narkomaania ravi ettevalmistamise ning täitmise ja järelevalve kord“. Antud regulatsiooni alusel on ravile suunatud üksikud süüdimõistetud. Saksamaal, kui süüdimõistetul on probleeme sõltuvusainete kuritarvitamisega/ on sõltlane, võib kohus määrata karistusena rehabilitatsioonikeskusesse saatmist või reaalse vangistuse, tingimusel, et teatud aja on isik vanglas ning pärast vangistust rehabilitatsioonikeskuses. Rehabilitatsioonikeskuses ollakse nii kaua, kui vastava asutuse arst seda vajalikuks peab (ei ole seotud ülejäänud karistusajaga).

Kui isik katkestab raviasutuses olemise, pööratakse ülejäänud vangistus täitmisele. Kõikidel kinnipeetavatel, kes on raviasutuses, kaasneb karistusjärgne käitumiskontroll. Kui süüdimõistetul on läbinud ravikuuri täies mahus ja asutuse spetsialisti arvates pole tal enam vaja seal viibida, teavitab ta kriminaalhooldusametnikku antud isikust ning arutatakse kohtu kohustuste ettepanekute määramist. Ettekande kohtule kirjutab raviasutuse spetsialist. Rehabilitatsioonikeskusesse saatmiseks peab olema süüdimõistetul nõusolek. Antud süsteem on „populaarne“ ja hästi toimiv.

Hästi toimib ka Saksamaal karistusjärgne käitumiskontroll. Kui kinnipeetaval on vähemalt 2 aastane reaalne vangistus ning ta ei vabane tingimisi ennetähtaega, järgneb tal karistusjärgne käitumiskontroll. Justiitsministeeriumis on olemas eraldi üksus, kes lisaks kriminaalhooldusametnikule, peavad järelevalvet karistusjärgsele käitumiskontrollile määratud kriminaalhooldusaluste üle. Kui isik on kohtu poolt määratud psühholoogilisele nõustamisele, on talituses olemas psühholoogid, kes süüdimõistetutele viivad läbi vastavat teenust.

Ametnike (sotsiaaltöötajad) põhiliseks ülesandeks on kriminaalhooldusaluste kohtukohustuse täitmise järelevalve. Kui kriminaalhooldusalune rikub kohtu kohustusi, koostab kriminaalhooldusametnik ettekande, edastab selle antud üksuse sotsiaaltöötajale, kes lisab omapoolse hinnangu ning kaks ettekannet edastatakse prokuröridele. Kui isik ei ilmu registreerimistele, palub sotsiaaltöötaja kirjalikult kohtunikult, et politsei tooks kriminaalhooldusaluse kriminaalhooldusesse.

Sotsiaaltöötaja kutsub ka kriminaalhooldusaluseid ülekuulamistele, kui kohustusi pole täidetud korrektselt. Sotsiaaltöötaja teeb tihedat koostööd teiste agentuuridega (politsei, lastekaitse, sotsiaalhoolekanne). Kodukülastusi teeb politsei. Samuti võib politsei kontrollida kriminaalhooldusaluste alkoholi/narkootikumide tarvitamist. Kõrghohtlike puhul on olemas eraldi koostöövõrgustik, nimega Fokus, sihtgrupiks on seksuaalkurjategijad, vägivalda kuritegusid sooritanud kriminaalhooldusalused ning karistusjärgsele käitumiskontrollile allutatud isikud. Tihe koostöö on politsei ja prokuratuuriga. Toimuvad ümarlauad, kust võtavad osa politsei, kriminaalhooldusametnik, sotsiaaltöötaja, psühholoog, prokurör. Ümarlauad on ka enne kinnipeetava vabanemist, siis võtab osa ka vanglaametnik. Ümarlauad on umbes poole aasta tagant.

Soome esindajad JCN projektis on Soome Justiitsministeerium ja Rikosseuraamuskeskus (RISE).

Elina Ruuskanen töötab justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika- ja kuriteoennetuse osakonna planeerijana. Ta on lõpetanud Helsinki Ülikooli 2005. aastal ning eelnevalt töötanud Soome Politseikolledžis, Kuriteoennetuse ja kontrolli Euroopa instituudis ja teinud koostööd ÜRO-ga.

Kirsti Kuivajärvi töötab RISE arendusdirektorina. Magistrikraadi on ta saanud Turu Ülikoolist aastal 1980 ja ta täiendanud ennast sotsiaalteadustes Helsinki Ülikoolis. Tal on pikk töökogemus nii kriminaalhoolduses kui ka vanglate juhtimisel. Muuhulgas on ta töötanud varem vanglateenistuse piirkonnadirektorina, Helsinki vangla direktorina, RISE projektijuhina ja ministeeriumi nõunikuna.

Tiina Vogt-Airaksinen töötab RISE vanemspetsialistina. Magistrikraadi on ta saanud Helsingi ülikoolist aastal 2009. Töökogemus on tal sotsiaaltöötajana ning Helsingi ja Vantaa kriminaalhoolduse piirkonna asedirektorina. Tema peamiseks valdkonnaks on olnud töö noorte ja alaealiste õigusrikkujatega, vanglast vabanenutega ja programmide läbiviimine vanglas ning kriminaalhoolduses.

Sanna Kohvakka töötab kriminaalhoolduses Helsingi piirkonna asedirektorina. Ta on lõpetanud Jyväskylä ülikooli 2003. aastal. Eelnevalt on ta töötanud sotsiaaltöötajana Vantaas ning osalenud kahes erinevas projektis, mis on seotud võrgustikutöö arendamisega ja üldkasuliku töö korraldamisega tingimisi vabastatud kinnipeetavatele.

Petteri Autio töötab vanemkoordinaatorina ja üksuse juhina Põhja-Soome hindamiskeskuses. Eelnevalt on ta töötanud psühholoogina mitmetes erinevates psühholoogiaüksustes ja tervisekeskustes. Ta on sotsiaalteaduste magistri kraadi saanud Kuopio ülikoolist ja täiendanud ennast kliinilises psühholoogias Joensuu ülikoolis.

TALLINNA Vangla

Tallinna vangla osaleb Euroopa Komisjonilt programmi Criminal Justice raames toetuse saanud projektis „European treatment and transition management of high risk offenders - Justice cooperation network (JCN)”, mille eesmärgiks on luua ja arendada võrgustikutööd keskendudes eelkõige kõrge riskiga kinnipeetavate vabastamisega seotud probleemidele ja tegevustele, võrrelda ja jagada erinevate riikide kogemusi ja praktikat kõrge riskiga kinnipeetavate kohtlemisel ning arendada koostööd ning luua üleeuroopaline võrgustik ja parimat praktikat koondav andmebaas keskendudes vabanemisjärgus kõrge riskitasemega vangide sihtgrupile.

Rohkem infot projekti kohta: <http://jcn.pixel-online.org/index.php>

The JCN project has been funded with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Commission. These contents are the sole responsibility of the JCN project partner institutions and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.